

No: 1487 – Menş e Adı

KUYUCAK PORTAKALI

Tescil Ettiren
KUYUCAK BELEDİYESİ

Bu coğ rafi iş aret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 16.03.2022 tarihinden itibaren korunmak üzere 18.10.2023 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1487
Tescil Tarihi	: 18.10.2023
Başvuru No	: C2022/000102
Başvuru Tarihi	: 16.03.2022
Coğrafi İşaretin Adı	: Kuyucak Portakalı
Ürün / Ürün Grubu	: Portakal / İşlenmiş ve işlenmemiş meyveler ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Kuyucak Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Beşeylül Mah. İnönü Cad. No:79 Kuyucak AYDIN
Coğrafi Sınır	: Aydın ili Kuyucak ilçesi
Kullanım Biçimi	: Kuyucak Portakalı ibareli aşağıda verilen logo ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Kuyucak Portakalı ibareli logo ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Kuyucak Portakalı, Aydın ili Kuyucak ilçesinde yetiştirilen Washington Navel (*Citrus sinensis* Osb.) çeşidi portakaldır.

Osmanlı Döneminde Aydın Sancağına bağlı bulunan Kuyucak ilçesi özellikle portakal üretimi ile ön plana çıkan ilçelerden biri olmuş, 19. Yüzyıl Osmanlı temettuat defterlerinde portakal üretimi ile kayıtlara geçmiştir. Osmanlı temettuat defterlerinde, 1844-1845 yıllarında Kuyucak ilçesinde ekilen arazilerin 1230 dönümünün portakal üretimi için kullanıldığı kaydedilmiştir.

Kuyucak ilçesi denizden 120 km uzak olduğundan mevsim koşulları kıyıdaki bölgelere nazaran daha serttir. Bu sebeple Kuyucak Portakalının kabuk kalınlığı fazla olur. Kuyucak Portakalının kabuk kalınlığı, meyve içindeki usare miktarının depolama boyunca azalmasını engelleyerek meyve usare miktarının daha yüksek olmasını sağlar. Artan kabuk kalınlığı Kuyucak Portakalının raf ömrünü uzattığından, depolama sonunda suda çözünen katı madde (SÇKM)/asit oranı azalarak, ürünün aroması ve şeker oranının yüksek olmasına neden olur. Ayrıca meyvedeki ağırlık kaybı az olduğundan Kuyucak Portakalı daha sulu olur.

Kuyucak Portakalının Pomolojik Özellikleri ve Bileşimi

Tablo 1. Kuyucak Portakalının bazı pomolojik özellikleri

Özellikler	En az	En çok
Meyve ağırlığı (g)	188,8	301,9
Meyve eni (cm)	5,3	9,6
Kabuk Kalınlığı (mm)	5,0	6,7
Usare miktarı (%)	26,01	46,17
Kabuk rengi		
<i>L</i> *	46,98	65,03
<i>a</i> *	12,81	13,24
<i>b</i> *	17,04	51,72

Tablo 2: Kuyucak Portakalının bazı bileşim özellikleri

Özellikler	En az	En çok
SÇKM (%)	10,9	12,4
pH	3,15	4,01
Titre edilebilir asitlik (%)	0,49	1,54
Toplam şeker (%)	4,95	9,53
Fruktoz (%)	1,53	2,95
Glukoz (%)	1,50	3,19
Sakkaroz (%)	0,10	3,19
Sitrik asit (mg/L)	4964,0	7687,60
Malik asit (mg/L)	213,30	648,90
Tartarik asit (mg/L)	195,30	422,40
Askorbik asit (mg/L)	573,90	621,50
Olgunluk indeksi	6,68	25,61

Üretim Metodu:

Kuyucak Portakalının üretiminde, Washington Navel (*Citrus sinensis* Osb.) çeşidi portakal kullanılmakta olup üretim aşamalarına aşağıda yer verilmektedir.

Anaç Seçimi: Üretiminin yapıldığı topraklar kireçli olduğundan, yoğun olarak turunç anacı (*Citrus aurantium* L.) ve Troyer sitranjı kullanılır.

Bahçe Kurulması: Portakal bahçesi tesis edilecek arazi bitki örtüsüyle kaplı ise iyice sürülür ve düzleştirilir. Daha önce ağaç dikilmiş ise arazi pullukla derince sürülerek ağaç kökleri iyice temizlenir. Alt toprak tabakası sert ve sıkı ise, toprak altı pulluğu (riper) kullanılarak bu tabaka kırılır ve köklerin, derine kolayca inmeleri sağlanır. Ağaçların havalandırılması, ışık, işleme nedenlerinden dolayı 7x5, 6x3 ve 5x3 metre dikim aralığı uygulanır. Bahçe tesisi yapılacak alan, dağlık alanlarda ve %3 ve daha meyilli arazilerde ise yamaçlara karşı mutlaka teraslama yapılır. Portakal ağaçları yağmur mevsimi boyunca su birikimine ve taban suyuna son derece duyarlı olduğu için meyve bahçesi etrafında 1-1,5 m derinlikte açık ve kapalı drenaj kanalları açılır. Soğuk zararının görülmediği yerlerde sonbahar dikimi yapılması uygundur. Sonbahar dikiminde fidan, dikim şokunu sonbahar ve kış aylarında geçirerek, vejetasyon dönemi başlangıcında kök ve sürgün vererek gelişmeye başlar.

Soğuk zararının görüldüğü yerlerde ise fidan dikimi, şiddetli don tehlikesi geçtikten ve yüksek yaz sıcakları başlamadan önce ilkbaharda yapılabilir. İnce kökçüklerin toprakta faaliyette buldukları 25-30 cm derinliğe kadar olan topraktaki sıcaklığın, turunçgillerin büyüme başlangıç sıcaklığı olan 12,8 °C'ye ulaştığı zaman dikim yapılması önerilir.

Budama ve Terbiye İşlemleri: Kuruyan dallar, ağaçta besin maddelerini sömüren ve geç meyveye yatan obur sürgünler, her yıl düzen olarak temizlenir. Portakal ağaçları yayvan büyüme eğiliminde olduğu için yuvarlak taçlıdır. Hasat işlemleri, ilaçlama gibi kültürel işlemlerin kolay yapılabilmesi için ağaçların çok fazla uzamasına izin verilmez ve tepe sürgünleri budanarak kontrol edilir. Portakal meyveleri bir yıllık sürgünler üzerinde oluştuğu için, verim dallarını artırmak için, sürgünlerin uç kısımları alınarak yan dal oluşumu sağlanır. Genel olarak 3-4 yılda bir budama yapılır.

Sulama: Portakal fidanları, dikildikten sonraki ilk 6 ay haftada iki defa sulanır. Fidanlar büyüdükçe su miktarı yavaş yavaş artırılmalıdır. Hava koşullarına bağlı olarak sulama yapılır. Erken ilkbaharda ağaçların çiçeklendiği dönemde su stresi çiçeklerin ve meyvelerin dökülmelerine, yaz döneminde ise yetersiz sulama ve kuraklığın olması meyvelerin küçük kalmasına neden olur.

Kültürel İşlemler ve Mekanizasyon: Bahçenin toprak işleme, ilaçlama gibi rutin bakım işlemleri ve hasat sırasında kullanılacak alet-ekipman düzeyi de bahçe kurulması tasarlanırken göz önünde tutulmalıdır. Çok büyük bir işletme için 7x7 m'lik dikim (20 bitki/da) en uygun olurken, küçük bir işletme için 6x4 m (42 bitki/da) dikdörtgen veya 5x5 m'lik üçgen dikim (47 bitki /da) daha uygun olabilir. Sık dikim uygulanacak bahçelerde genellikle dar ve küçük bahçe traktörleri kullanılır.

Gübreleme: Toprak ve yaprak analizi sonuçlarına göre gübreleme yapılır. Bir portakal fidanı dikildikten sonra ilk yıl 2 ayda bir 6 uygulama ile kireçli topraklarda 25 g amonyum nitrat veya 6 uygulama 16 g üre veya 6 uygulamada 36 g amonyum sülfat gübresi verilir. İkinci yılda azot gübresi, yarısı şubat ayında yarısı mart ayında olmak üzere iki seferde verilir. Gübreler ağaçların taç izdüşümüne verilmeli ve sulanmalıdır. Çok derin sulamalarda gübre sığ köklerin alamayacağı bir yerde çözülür. Fosfor, yılda bir defa ve herhangi bir zamanda verilebilir. Potasyum ise erken ilkbaharda bir defa verilir.

Hasat ve Depolama: Kasım ayının son haftasında başlar ve 15 Aralıkta (ilk don meydana gelmeden önce) tamamlanır. Meyveler el ile zedelenmeden hasat edilir, plastik veya tahta kasalara konur.

Denetleme:

Denetimler, Kuyucak Belediyesinin koordinasyonunda; Kuyucak Belediyesi, Kuyucak İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Kuyucak Narenciye Üreticileri Birliği ve Kuyucak Ziraat Odasından konuda uzman en az 4 kişinin katılımıyla oluşan denetim mercii tarafından yapılır. Denetimler, düzenli olarak yılda bir kere, ayrıca şikâyet halinde ve gerekli görülmesi halinde her zaman yapılır.

Denetim mercii; ürünün ayırt edici özelliklerinin uygunluğunu, üretim metoduna uygunluğunu ve Kuyucak Portakalı ibaresi, logosu ile menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğunu denetler.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.